

SCOTIA

SCOTIAE REGNUM Albionis pars altera sed minor, ab incolis *Alban* & *Albin* & ab Hibernicis *Allabany*, quasi altera Hibernia (quae à Bardis *Banno* dicta est) vocatur. Hiberniam enim *Scotiam maiorem*: & Scotorum in Britannia regnum *Scotiam minorem* historici appellant. Qui orientalem eius partem tenent & *Laualandmen* id est inferiores vocantur, sunt origine Anglofaxones & Anglice loquuntur: qui vero occidentalem oram incolunt *Hechlandmen* dicti. i. superiores sunt Scoti & Hibernice loquuntur infestissimi que sunt illis inferioribus qui Anglico idiomate vtuntur. Videntur autem Scoti sic dicti à vicinis quasi *Schytae*. Quemadmodum enim Germani inferiores Schytas & Scotos vno nomine *Schyten* id est sagittarios appellant; sic etiam Britannos utrosque *Y-Scot* dixisse à Britannicis scriptoribus obseruatum est. Id sane constat eos à Scytis oriundos ex Hispania in Hiberniam & inde in hanc partem Albionis, quam nunc tenent, peruenisse & cum Pictis in vnam gentem coaluisse.

Populus Scoticus in tres ordines dispescitur, in Ecclesiasticum, Nobilitatem & Plebem.

ECCLESIASTICVS ordo duos habet Archiepiscopos: *Sancti Andree* 17: 28. 57: 46. totius Scotiae primatem, & *Glasgoensem* 15: 44. 57: 3.

Sub Archiepiscopo S. Andree octo sunt Episcopatus.

Dunkeldensis 16: 20. 57: 52. Aberdonensis 18: 12. 58: 40. Morauiensis 16: 36. 58: 44. Dumblanensis 16: 12. 57: 25. Brechinensis 17: 38. 58: 12. Rossensis 14: 30. 59: 12. Cathanensis 16: 56. 60: 9. Orchadensis 17: 0. 61: 0.

Sub Archiepiscopo Glasgoensi sunt tres Episcopatus.

Candidae caesae. Lismoriensis, siue Argadiensis 14: 40. 57: 34. Sodorensis, seu insularum, videlicet Sura, Mula, Yla, &c. 13: 0. 57: 24.

NOBILITATIS ratio haec est: vt primum locum obtineant Rex filijque Regis, partu legitimo editi, quorum si plures sunt, natu maximus princeps Scotiae, reliqui absolute Principes dicuntur. Rex autem cum publice inauguratur, populo vniuerso sancte promittit se leges & maiorum ritus veteraque instituta seruaturum, eoque iure quod à maioribus accepit vsurum. Secundum locum obtinent **Duces**: Tertium **Comites**: Quartum illi nobiles qui apud alias nationes extra insulam non vigent & à Scotis *My Lordis* appellantur. Quod nomen tantam dignitatem in se continet, vt etiam illud Episcopis, Comitibus, & summis Magistratibus honoris ergo tribuant. Hosce Magnates posses dicere. Quintum locum **Equites aurati** aut **Barones** sibi vendicant, qui Lordis dici solent. In his nobilitatis gradibus haec seruatur ratio, vt nullus designetur **Dux**, qui **Comitis**: nec **Comes** qui **Dominus Mylord**: nec **Dominus Mylord** qui **Equitis aurati** aut **Baronis** titulo non antea fuerit ornatus. In sextum & vltimum locum reijciuntur illi, qui nullo certo honoris titulo insigniti, sed nobili familia prognati vulgo **Gentilmen** appellantur, vt sunt fratres & filij Comitum, Dominorum, Equitum auratorum natu minores; qui in nullam hereditatis partem succedunt: siquidem ea tota in filium natu maximum conseruandarum familiarum causa iure Scotico deuoluitur. Plebs autem omnes qui diuitijs affluunt, quique hospitalitatis & clientelarum nomine bene audiunt hoc fere titulo (**Gentilmen**) decorat. Ab his autem Nobilibus infimi gradus, totum fere belli pondus pendet. Nam quamuis Scoti ad vnum omnes quocunque gradu locoue sint constituti, suis stipendijs Regi militare cogantur & propterea à vectigalium muneribus sint immunes: tamen hi praecipue cum cogitant ex qua familia sint profecti, maxima quaque pericula summa animi magnitudine adeunt, vt sese familia sua dignos ostendant. In qua re non solum populi singularis utilitas: sed etiam ipsius Regis summa ac pene vnica opulentia inclusa continetur: siquidem ea ratione Rex nunquam necesse habet, vt externum militem suo sumptu auxilio euocet, cum ipse populus ad hostium frangendos impetus quasi ad commune quoddam incendium extinguendum opinione citius concurrat.

PLEBEI vero ciues partim sunt primarij opibus insignes qui magistratu in suis vrbibus funguntur: partim mercatores: partim opifices, qui omnes propter supra dictam à vectigalibus alijsque oneribus immunitatem facile apud eos ditescunt. Ne quid autem grauius in aliquam ciuitatem in publicis comitijs statuatur, permittitur à Rege tribus aut quatuor ab vnaquaque ciuitate euocatis ciuibus, vt cum reliquis duobus ordinibus suam sententiam de rebus propositis libere interponant.

DE IVRE ET MAGISTRATV.

Ecclesiastici olim decretorum & conciliorum authoritate continebantur, nunc autem vt caeteri legibus, quas Reges descriperunt, aut Regum voce confirmatas, tres ordines fixerunt, reguntur. Liber, qui Leges Municipales latine scriptas continet, titulum (*Regiam Matesiam*) habet, quod ab illis vocibus libri exordium ducatur: Reliquis legum libris Scotica lingua Comitiorum (quae Parlamenta dicuntur) acta inscribuntur.

Magistratus sunt in Scotia, vt apud alias nationes, complures & diuersi. Inter hos proxime & secundum Regem, Regni procurator (quem Gubernatorem appellant) facile princeps est. Huic prouincia Regni

DEUCELETONIUS OCEANUS

IRLANDIAE sive HIBERNIAE PARS

Per Gerardum Mercatorem Cum Privilegio

Regni gubernandi incumbit, si Respublica Rege forte orbetur, aut si Rex per ætatē Regni negotia non possit obire. Hic tanto in honore est, ut si quis illius dicto vel imperio morem non gerat, violatæ Rege Maieftatis-notam incurrat. Est & ibi Senatus perpetuus Edenburgi ex Clero & Nobilitate ita constitutus, ut Laicorum semper numerum æquet pars altera Ecclesiasticorum. Quibus adijcitur ex Ecclesiasticorum numero Præses, qui in dicenda ferendaq; sententia principem locum obtinet, nisi iudicio Regni Cancellarius interfit; ei enim in omni Reipublicæ negotio Scoti primas deferunt. Qui capitis iudicio, magnum Iusticiarium: qui rei nauticæ, Admiralium: qui castris figendis, Marefcallum: qui delictis inter aulæ septa vindicandis præficitur, Connestabilem, appellant. Sunt quoque in singulis provinciis, quas Vicecomitatus appellat, qui præfunt singuli, quos Vicecomites antiquo vocabulo vocant. Horum autoritas in his rebus, quæ ad ciuiles causas & capitis summam pertinet, decidendis non alium dependet, quam à iure quodam hæreditario, quo etiam illos sibi Vicecomitatus vendicant. Ut ij Vicecomites non à Rege creati, sed à parentibus nati iure quodam dici possint. Habent quoque Ciuitates atque oppida suos Præfectos, Balliuos ac id genus alios Magistratus, qui ciues in officio contineant & ipsarum ciuitatum priuilegia tueantur. Ita fit ut Scotorum Respublica ordinum apta dispositione, Legum sancta maieftate, & Magistratuum firma autoritate, floreat & summā laudem mereri videatur.

Nomina Ducatum, Comitatum & Vicecomitatum Scotiae.

DUCATVS.

Rotfay 14:38. 57:10 f. Albanic 14:40. 57:42.

COMITATVS.

Catnes 16:56. 60:9. Soterlant 15:30. 59:44. Ross 14:30. 59:12. Morauic 16:36. 58:44. Buchquham 18:48. 59:4. Garniach. Garmoran. Mar 16:56. 58:28. Mernis 17:45. 58:20. Angus 17:20. 58:8. Govvri 16:28. 58:6. Fiffe 17:0. 57:36. Marche 18:16. 57:0. Athole 15:54. 58:0. StrathErne 16:4. 57:40. Menteith 15:54. 57:20. Leuenox 15:47. 57:8. VVagion. Douglasse 16:0. 56:48. Carrike 14:36. 56:32. Cravvford 16:8. 56:44. Annandale 16:40. 56:12. Ourmonth. Huntley.

VICECOMITATVS.

Bervvyk alias NorthBervvyk 17:54. 58:18. Roxburg 18:4. 56:54. Selkirk 17:31. 56:52. Tvvedale 17:20. 56:38. Dunfrife 16:24. 56:16. Niddisdale 16:0. 56:18. VVigton 15:0. 56:10. Arc 15:0. 56:49. Lanarke 16:14. 56:56. f. Dunbretten 15:24. 57:10. Sterueling 16:10. 57:20. Louthean. Laudonia 17:0. 57:2. Clakmanan 16:36. 57:23. Tab. 3. Scotiae. Kinros 16:44. 57:32. Fiffe 17:0. 57:36. Perth 16:8. 58:0. Angus 17:20. 58:8. Mernis 17:45. 58:20. Aberdone 18:12. 58:40. Bamph 17:42. 59:12. Forcs 16:40. 59:3. Tab. 2. Scotiae. Inuernes 15:48. 58:56.

VNIVERSITATES.

S. Andrea. 17:28. 57:46. Aberden 18:12. 58:40. Glasco 15:44. 57:3.

Medius Meridianus 15. reliqui ad hunc inclinantur
ratione parallelorum 57.0. & 59.30.